

TRZECIA SEKCJA

SPRAWA JASIŃSKI przeciwko POLSCE

(Skarga nr 72976/01)

WYROK

STRASBOURG

6 grudnia 2007 r.

PRAWOMOCNY

06/03/08

Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez artykuł 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej.

W sprawie Jasiński przeciwko Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Trzecia Sekcja) zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Pan B.M. ZUPANČIČ, *Przewodniczący,*

Pan C. BÎRSAN,

Pan L. GARLICKI,

Pani E. FURA-SANDSTRÖM,

Pani A. GYULUMYAN,

Pan E. MYJER,

Pan DAVID THÓR BJÖRGVINSSON, *sędziowie,*

oraz Pan S. QUESADA, *Kanclerz Sekcji,*

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 15 listopada 2007 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w dniu wymienionym:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 72976/01) wniesionej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Trybunału na podstawie art. 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez polskiego obywatela, Pana Andrzeja Jasińskiego („skarżący”), w dniu 29 listopada 1999 r.

2. Skarżący, któremu przyznana została pomoc prawna, był reprezentowany przez Pana Z. Termika, prawnika praktykującego w Olsztynie. Ponieważ pełnomocnik skarżącego nie przedstawił obserwacji co do dopuszczalności oraz meritum skargi, nie zostało mu przyznane wynagrodzenie z tytułu pomocy prawnej. Rząd Polski („Rząd”) był reprezentowany przez swojego Agenta, Pana Jakuba Wołasiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący zarzucił, w szczególności, naruszenie art. 3 Konwencji z powodu obrażeń doznanych przez niego podczas zatrzymania przez Policję w dniu 16 sierpnia 1999 r. Następnie zaskarżył poddawanie cenzurze jego korespondencji z Trybunałem.

4. W dniu 6 października 2005 r. Trybunał podjął decyzję o zakomunikowaniu skargi Rządowi. Na podstawie art. 29 § 3 Konwencji, Trybunał zdecydował o łącznym rozpoznaniu dopuszczalności i meritum skargi.

FAKTY**I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY****1. Zdarzenia związane z policyjną interwencją**

5. Skarżący urodził się w 1969 r. i zamieszkuje w Kamińsku.

6. W nocy 16 sierpnia 1999 r. skarżący oraz pięciu innych mężczyzn spożywali alkohol w barze „U Rysia”, w Suwałkach. Około północy na zewnątrz baru wybuchła bójka. Dwaj funkcjonariusze Policji, K.T. oraz R.Z., zauważyli bójkę. Zaparkowali samochód i podeszli do bijących się mężczyzn. Spostrzegli, iż jeden z nich leży na ziemi (później okazało się, iż był to skarżący), podczas gdy dwaj pozostali kopali go i bili. Ponieważ funkcjonariusze ubrani byli po cywilnemu, pokazali odznaki policyjne i nakazali mężczyznom zaprzestać bójki.

7. Następnie na miejsce zdarzenia przybyło kilka radiowozów policyjnych oraz karetka pogotowia. Na miejscu zdarzenia było czternastu funkcjonariuszy Policji. Z chwilą

przybycia policjantów kilku uczestników zdarzenia uciekło, a skarżący wszedł do baru. Skarżący odmówił udania się do szpitala, twierdząc, iż nie jest ranny. Jego wypowiedzi w stosunku do funkcjonariuszy Policji były agresywne. Funkcjonariusz K.T. próbował zatrzymać skarżącego i wówczas wywiązała się szamotanina. Dwaj inni funkcjonariusze Policji, M.S. oraz M.K., spróbowali obezwładnić skarżącego, jednak bez skutku, gdyż był on bardzo agresywny. Funkcjonariusze Policji uciekli się do użycia pałek. Skarżący został zakuty w kajdanki i umieszczony w radiowozie. Ponieważ odmówił wejścia do samochodu, został ponownie uderzony pałą, w nogi. Następnie został odwieziony do Izby Wyrzeźwień w Suwałkach. Do momentu przybycia do Izby Wyrzeźwień skarżący miał rzekomo zachowywać się agresywnie i w związku z tym miał zostać ponownie uderzony pałą.

8. Karta pobytu nr 1186/99, będąca zapisem pobytu skarżącego w Izbie Wyrzeźwień w Suwałkach, zawiera, *inter alia*, następujący opis stanu zdrowia skarżącego:

„świeże ślady uderzenia pałą na skórze głowy i pleców”.

9. W karcie pobytu podano ponadto, iż w momencie przybycia do Izby Wyrzeźwień, badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wskazywało 2,01‰.

10. W dniu 17 sierpnia 1999 r. skarżący był badany przez lekarza. W zaświadczeniu lekarz stwierdził:

„Liczne podbiegnięcia krwawe w następujących okolicach ciała: głowa w okolicy ciemieniowo-potylicznej po obu stronach, na lewej stronie karku, smugowate podbiegnięcia w okolicy piersiowej prawej, prawego barku i okolicy łopatkowej prawej, obrączkowate podbiegnięcia krwawe obu nadgarstków przypuszczalnie od ucisku kajdanek oraz okrągłe krwiaki powyżej nadgarstków, pojedyncze smugowate podbiegnięcia krwawe lewego pośladka, uda i podudzia.”

11. Skarżący oraz pięciu innych mężczyzn („K.P.”, „S.S.”, „A.P.”, „R.W.” oraz „K.K.”) zatrzymanych razem z nim w nocy 16 sierpnia 1999 r. zgłosili zdarzenie organom prokuratury. W dniach 17 sierpnia 1999 r. i 18 sierpnia 1999 r., odpowiednio K.P. i S.S. złożyli do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Zarzucili, iż podczas zatrzymania w dniu 16 sierpnia 1999 r. zostali pobici przez funkcjonariuszy Policji. W dniu 18 sierpnia 1999 r. zostało wszczęte śledztwo w tej sprawie. Następnie, w dniu 23 sierpnia 1999 r. skarżący stawił się w Prokuraturze i złożył doniesienie na funkcjonariuszy Policji. Skarżący zarzucił, iż po dotransportowaniu do Izby Wyrzeźwień został wywleczony z radiowozu, pchnięty na ziemię oraz bity i kopany przez funkcjonariuszy Policji. Zarzucił, iż podczas całego zdarzenia był skuty kajdankami. Trzej kolejni pokrzywdzeni wskutek rzekomego nadużycia siły przez policjantów złożyli zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach w następujących terminach: A.P. w dniu 20 sierpnia, R.W. w dniu 23 sierpnia oraz K.K. w dniu 24 sierpnia.

12. W ramach prowadzonego śledztwa Prokurator przesłuchał w charakterze świadka skarżącego oraz pięciu pozostałych rzekomych pokrzywdzonych, czternastu funkcjonariuszy Policji, którzy uczestniczyli w interwencji, pracowników Izby Wyrzeźwień, personel karetki pogotowia, właściciela baru „U Rysia” oraz jego rodzinę, jak również innych klientów baru, którzy byli obecni podczas interwencji.

13. Ponieważ informacje w zaświadczeniach lekarskich przedstawionych przez skarżącego oraz innych mężczyzn różniły się od informacji z kart pobytu w Izbie Wyrzeźwień, Prokurator zwrócił się o badanie sądowo-lekarskie, którego protokół został przedstawiony w dniu 3 grudnia 1999 r. W protokóle tym stwierdzono:

„Podbiegnięcia krwawe na głowie i karku powstały od zadziałań narzędzia twardego, tępego i mogły one powstać w wyniku kopania, jak to podali funkcjonariusze Policji, podczas zajścia pod barem „U

Rysia”. Smugowate podbiegnięcie krwawe powstały od zadziałań narzędzia twardego, tępego, o wydłużonym kształcie, a narzędziem takim mogła być służbowa pałka policyjna. Uszkodzenia ciała stwierdzone u Andrzeja Jasińskiego spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na czas nie przekraczający dni siedem (art. 157 § 2 k.k.).”

14. W dniu 16 grudnia 1999 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Suwałkach umorzył śledztwo w sprawie zarzutów formułowanych przez skarżącego oraz pięciu innych mężczyzn i odmówił ścigania funkcjonariuszy Policji, którzy uczestniczyli w zdarzeniach zaistniałych w nocy z 16 na 17 sierpnia 1999 r. W postanowieniu Prokurator stwierdził, iż w prawdzie funkcjonariusze użyli siły fizycznej w stosunku do skarżącego oraz pięciu innych mężczyzn, to jednak jej użycie było uzasadnione okolicznościami niniejszej sprawy. Zeznania funkcjonariuszy Policji były wiarygodne i spójne. W przeciwieństwie do zeznań świadków, które były wysoce wątpliwe. W szczególności, z wyjątkiem jednego z nich, wszyscy pozostali twierdzili, iż tej nocy nie miała miejsca żadna bójka i wszystkie obrażenia, które odnieśli, były wynikiem policyjnej interwencji. Jeden z pokrzywdzonych, K.P., wprost stwierdził, iż „wszyscy uczestnicy awantury zostali zatrzymani przez policjantów”. Reasumując, Prokurator zauważył, iż brak jest dowodów wystarczających do stwierdzenia, że funkcjonariusze popełnili czyn opisany w art. 231 k.k.

15. W dniu 17 grudnia 1999 r. skarżący wniósł do Prokuratury Okręgowej w Suwałkach zażalenie na powyższe postanowienie. Prokurator Okręgowy stwierdził brak podstaw do uwzględnienia zażalenia i przekazał je wraz z aktami sprawy do Sądu Rejonowego w Suwałkach.

16. W dniu 24 lutego 2000 r. Sąd Rejonowy w Suwałkach utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Sąd stwierdził, iż postanowienie wydane przez Prokuratora było dobrze uzasadnione. Podkreślił następnie, iż zeznając funkcjonariusze Policji przyznali, iż użyli siły fizycznej podczas zatrzymania skarżącego oraz innych pięciu mężczyzn. Nie było żadnych innych dowodów pozwalających stwierdzić, iż funkcjonariusze skłamałi w swoich zeznaniach. To rozstrzygnięcie było ostateczne.

2. *Nadzór nad korespondencją skarżącego*

17. W momencie składania skargi do Trybunału skarżący był tymczasowo aresztowany w związku z postępowaniem karnym prowadzonym przeciwko niemu. Od bliżej nieokreślonego dnia w 2003 r. skarżący odbywa karę pozbawienia wolności.

18. W dniu 20 grudnia 1999 r. Kancelaria Trybunału otrzymała pierwszy list skarżącego datowany na 29 listopada 1999 r. List został doręczony w kopercie, na której widniała czerwona pieczęć o treści „Cenzurowano 7 grudnia 1999 r., Prokurator Prokuratury Okręgowej” oraz nieczytelny podpis.

19. W dniu 23 marca 2000 r., 22 czerwca 2000 r. Kancelaria Trybunału otrzymała od skarżącego kolejne dwa listy. Oba zostały doręczone w kopertach, na których widniała czerwona pieczęć „cenzurowano”. Była na nich ponadto pieczęć „Areszt Śledczy w Suwałkach” oraz kolejna czerwona pieczęć „Cenzurowano Prokurator Prokuratury Okręgowej” oraz odręcznie napisana data i podpis.

20. W korespondencji przekazanej do Trybunału skarżący podniósł, iż wszystkie listy, które otrzymał z Trybunału zostały ocenzurowane przez Sąd Okręgowy w Suwałkach. W związku z tym stwierdzeniem skarżący przedstawił kopertę wysłaną do niego z Kancelarii Trybunału w dniu 9 stycznia 2003 r. Koperta była opatrzona fioletową pieczęcią „Cenzurowano”; była na niej ponadto odręcznie napisana data, 15 stycznia 2003 r. oraz nieczytelny podpis.

II. ODPOWIEDNIE PRAWO KRAJOWE

1. *Kodeks karny z 1997 r.*

21. Odpowiednie zapisy art. 157 stanowią:

„§ 2. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 2 lub 3, jeżeli naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia nie trwał dłużej niż 7 dni, odbywa się z oskarżenia prywatnego. (...)”

2. *Użycie siły przez Policję*

22. Odpowiednie zapisy art. 16 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji stanowią:

„1. W razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom organów Policji lub jej funkcjonariuszy, policjanci mogą stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

1) fizyczne, techniczne i chemiczne środki służące do obezwładniania bądź konwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów,

2) pałki służbowe,

3) wodne środki obezwładniające,

4) psy i konie służbowe,

5) pociski niepenetracyjne, miotane z broni palnej.

2. Policjanci mogą stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.”

Paragraf 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego stanowi:

„1. Siłę fizyczną stosuje się w celu obezwładnienia osoby, odparcia czynnej napaści albo zmuszenia do wykonania polecenia.

2. Używając siły fizycznej, nie wolno zadawać uderzeń, chyba że policjant działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie, zdrowie ludzkie lub mienie.”

Odpowiedni zapis paragrafu 6 wymienionego rozporządzenia stanowi natomiast:

„Kajdanki można stosować (...) w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi. (...)”

3. *Izby wytrzeźwień*

23. Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, izby wytrzeźwień są prowadzone przez władze samorządowe.

Odpowiednie zapisy art. 40 ustawy stanowią:

„1. Osoby w stanie nietrzeźwości, które zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub

zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień lub publicznego zakładu opieki zdrowotnej albo do miejsca zamieszkania lub pobytu.

(...)

3. Osoby doprowadzone do izby wytrzeźwień lub jednostki Policji pozostają tam aż do wytrzeźwienia, nie dłużej niż 24 godziny. (...)"

4. Nadzór nad korespondencją

24. Odpowiednie przepisy prawa krajowego regulujące kwestie cenzury korespondencji są przedstawione w Wyroku Trybunału w sprawie *Michta przeciwko Polsce*, nr 13425/02, §§ 33-39, 4 maja 2006 r.

PRAWO

I. ZARZUT NARUSZENIA ART. 3 KONWENCJI

25. Skarżący zarzucił złe traktowanie przez funkcjonariuszy Policji, sprzeczne z art. 3 Konwencji, który stanowi:

„Nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.”

A. Dopuszczalność

26. Rząd podniósł zarzut wstępny, iż skarżący nie wyczerpał wszystkich dostępnych środków krajowych odnoszących się do jego zarzutów złego traktowania. Rząd podniósł, iż zgodnie z art. 55 § 1 Kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 330 § 2, po umorzeniu śledztwa, skarżący mógł wnieść prywatny akt oskarżenia przeciwko domniemanym sprawcom.

27. Trybunał przypomina, iż istotą zasady wyczerpania środków krajowych, o której mowa w art. 35 § 1 Konwencji, jest umożliwienie Umawiającym się Stronom rozstrzygnięcia sporów w ramach ich własnych porządków prawnych, przed skierowaniem ich do rozpoznania przez organy międzynarodowe. Pomimo iż zgodnie z art. 35 § 1 skarga wnoszona do Trybunału powinna być wcześniej wniesiona do właściwych organów krajowych, nie oznacza to, w sytuacji, gdy prawo krajowe przewiduje jednocześnie kilka środków odwoławczych zarówno w sferze prawa cywilnego i karnego, iż osoba zainteresowana, po nieskutecznym skorzystaniu z jednego z tych środków, musi koniecznie skorzystać z pozostałych środków jej przysługujących (zob. sprawa *H.D. przeciwko Polsce*, nr 33310/96, 7 czerwca 2001 r. oraz sprawa *Olszewski przeciwko Polsce* (dec.), nr 55264/00, 13 listopada 2003 r.).

28. Trybunał zatem nie uważa, iż po umorzeniu przez organy prokuratorskie śledztwa wszczętego na wniosek skarżącego, zobowiązany był on do wniesienia prywatnego aktu oskarżenia przeciwko funkcjonariuszom Policji, w tym celu aby wypełnić spoczywający na nim obowiązek przewidziany w art. 35 § 1 (zob., *mutatis mutandis*, decyzja w sprawie *H.D.*, cytowanej powyżej).

29. Trybunał zauważa, iż niniejsza skarga nie jest w oczywisty sposób nieuzasadniona, w rozumieniu art. 35 § 3 Konwencji. Następnie zauważa, iż nie jest ona niedopuszczalna z żadnych innych przyczyn. Zatem musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum sprawy

1. Zarzut złego traktowania przez Policję

(a) Oświadczenia stron

30. Skarżący podniósł, iż podczas policyjnej interwencji w dniu 16 sierpnia 1999 r. został pobity przez funkcjonariuszy Policji. Po raz pierwszy został pobity, kiedy szarpał się z pozostałymi mężczyznami przed barem „U Rysia”. Następnie, po przyjeździe do Izby Wyrzeźwień został wywleczony z samochodu i rzucony na kolana. Policjanci bili go pięściami oraz pałkami, jak również kopali go. Skarżący stwierdził, że okoliczność, iż w chwili zatrzymania był pod wpływem alkoholu nie miała żadnego znaczenia. Według skarżącego stanowiło to naruszenie art. 3.

31. Rząd utrzymywał, iż skarżący nie został poddany traktowaniu sprzecznym z art. 3 Konwencji. Wskazał, iż funkcjonariusze Policji nie zaprzeczyli, iż użyli siły fizycznej w stosunku do skarżącego. Użyta siła była jednak proporcjonalna i nie nadmierna. W szczególności Rząd odniósł się do postanowienia Sądu, zgodnie z którym fakty ustalone w toku śledztwa nie dawały podstaw do stwierdzenia, że funkcjonariusze Policji przekroczyli uprawnienia i działali niezgodnie z polskim prawem.

32. Dodatkowo Rząd podniósł, iż podczas interwencji skarżący zachowywał się w sposób agresywny i odmawiał wykonania policyjnych rozkazów. Podsumowując Rząd stwierdził, iż w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia art. 3.

(b) Ocena Trybunału

33. Trybunał pragnie powtórzyć, iż aby złe traktowanie mogło kwalifikować się w ramach art. 3, musi osiągnąć minimalny stopień dolegliwości. Ocena tego minimum jest względna: zależy od wszystkich okoliczności sprawy, takich jak długość okresu takiego traktowania, jego fizyczne lub/i psychiczne skutki, a w niektórych przypadkach płeć, wiek i stan zdrowia ofiary (zob., sprawa *Irlandia przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, wyrok z dnia 18 stycznia 1978 r., Seria A nr 25, str. 65, § 162).

34. Trybunał również zauważa, iż jeżeli stan zdrowia jednostki jest dobry w momencie zatrzymania przez Policję, a następnie w dniu zwolnienia stwierdza się u tej osoby obrażenia, to na Państwie spoczywa obowiązek wiarygodnego wyjaśnienia, w jaki sposób obrażenia te powstały, przy czym niedopełnienie tego obowiązku skutkuje pojawieniem się wyraźnych wątpliwości w kontekście art. 3 Konwencji (zob. sprawa *Tomasi przeciwko Francji*, wyrok z dnia 27 sierpnia 1992 r., Seria A nr 241-A, str. 40-41, §§ 108-11 oraz sprawa *Selmouni przeciwko Francji* [WI], nr 25803/94, § 87, ETPCz 1999-V).

35. Przy ocenie dowodów Trybunał zazwyczaj stosował kryterium dowodu „ponad wszelką wątpliwość” (zob., sprawa *Irlandia przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, cytowana powyżej, str. 64-65, § 161). Taki dowód może wynikać ze współistnienia wystarczająco mocnych, wyraźnych oraz zgodnych interferencji bądź z podobnych, niepodlegających obaleniu domniemań faktycznych. W sytuacji, gdy to władze krajowe posiadają, wyłącznie lub w dużym stopniu, wiedzę na temat okoliczności danej sprawy, a tak jest w przypadku osób zatrzymanych i podlegających kontroli tych władz, mamy do czynienia z silnym domniemaniem faktycznym, co do obrażeń cielesnych pojawiających się podczas tego rodzaju pozbawienia wolności. Wówczas ciężar dowodu będzie spoczywał na władzach krajowych i będzie związany z koniecznością przedstawienia zadowalających i przekonujących wyjaśnień (zob., sprawa *Ribitsch przeciwko Austrii*, wyrok z dnia 4 grudnia 1995 r., Seria A nr 336, str. 25-26, § 34, sprawa *Galman przeciwko Turcji* [WI], nr 21986/93, § 100, ETPCz 2000-VII).

36. Odnosząc się do okoliczności niniejszej sprawy, Trybunał zauważa, iż strony nie kwestionowały, iż niektóre ze spornych obrażeń mogły zostać spowodowane poprzez użycie pałek przez funkcjonariuszy Policji (zob. paragrafy 30 oraz 31 powyżej).

37. Trybunał pragnie zauważyć, iż skarżący nie zaprzeczył, iż stawiał opór funkcjonariuszom Policji, którzy zatrzymali go w dniu 16 sierpnia 1999 r. (zob. paragraf 7 powyżej). W dodatku zatrzymanie miało miejsce po tym, jak skarżący wdał się w bójkę. Chociaż czternastu policjantów przewyższało liczebnie skarżącego i i pięciu innych mężczyzn uczestniczących w bójce, należy wziąć jednak pod uwagę, że skarżący skutecznie przeciwstawiał się działaniom policjantów poprzez odmowę wykonania ich poleceń, opieranie się przy próbach ujęcia oraz agresywne zachowanie (zob. paragrafy 6 i 7 powyżej). Zatem należy uznać za zasadne użycie przez funkcjonariuszy Policji określonego rodzaju przymusu fizycznego w celu obezwładnienia skarżącego i dokonania zatrzymania (zob., sprawa *Berliński przeciwko Polsce*, nr 27715/95 oraz 30209/96, § 61-64, 20 czerwca 2002 r.).

38. Trybunał następnie zauważa, iż organy prokuratury oraz Sąd Rejonowy uznały zgodnie, iż niektóre sińce oraz ślady na skórze skarżącego były wynikiem usprawiedliwionego użycia siły przez funkcjonariuszy Policji podczas obezwładniania skarżącego. Z drugiej strony, niektóre obrażenia mogły powstać wskutek kopania podczas incydentu przed barem (zob. paragrafy 13-16 powyżej). Władze krajowe doszły do powyższego wniosku w oparciu o zeznania różnych świadków i ocenę ich wiarygodności.

39. W tych okolicznościach, Trybunał uważa, iż odwołanie się do użycia siły fizycznej w przedmiotowej sprawie było konieczne z uwagi na zachowanie skarżącego. Zatem, co prawda skarżący doznał obrażeń wskutek zdarzeń, które miały miejsce w dniu 16 sierpnia 1999 r., użycie siły w stosunku do niego nie może być uznane jako nadużycie.

40. W związku z powyższym, Trybunał uznaje, iż w materialnym aspekcie nie doszło do naruszenia art. 3 Konwencji.

2. Adekwatność prowadzonego śledztwa

(a) Oświadczenia stron

41. Skarżący utrzymywał, iż śledztwo prowadzone w związku z formułowanymi przez niego zarzutami nie było skuteczne oraz dokładne.

42. Rząd nie zgodził się z tym stwierdzeniem. Stał na stanowisku, iż śledztwo w sprawie skarżącego było skuteczne i prowadzone dokładnie. Zostało zakończone w ciągu czterech miesięcy od dnia przedmiotowego wydarzenia. W toku śledztwa zebrano zeznania od wszystkich uczestników starcia, interweniujących policjantów, pracowników Izby Wytrzeźwień oraz innych świadków, których zeznania mogły mieć istotne znaczenie dla sprawy. W dodatku, w celu dokonania oceny formułowanego przez skarżącego zarzutu złego traktowania, Prokurator zlecił badanie sądowo-lekarskie. W końcu, Rząd podkreślił, iż skarżący miał możliwość odwołania się od postanowienia Prokuratora Rejonowego do Prokuratora Okręgowego oraz następnie do Sądu Rejonowego. Rząd uznał, iż śledztwo prowadzone w niniejszej sprawie było zgodne z wymogami wynikającymi z art. 3.

(b) Ocena Trybunału

43. Trybunał pragnie przypomnieć, iż w sytuacji, gdy jednostka zarzuca, iż została bardzo źle potraktowana przez Policję, w sposób sprzeczny z art. 3, zapis ten, w związku z generalnym obowiązkiem Państwa określonym w art. 1 Konwencji, polegającym na „zapewnieniu każdemu człowiekowi, podlegającemu jego jurysdykcji, praw i wolności określonych w (...) Konwencji”, oznacza tym samym, iż powinno być zagwarantowane prowadzenie skutecznego, formalnego postępowania wyjaśniającego. Postępowanie to

powinno umożliwiać wykrycie i ukaranie osób odpowiedzialnych (zob., sprawa *Assenov i Inni przeciwko Bułgarii*, wyrok z dnia 28 października 1998 r., Sprawozdanie z wyroków i decyzji 1998-VIII, str. 3290, § 102, oraz sprawa *Labita przeciwko Włochom* [WI], nr 26772/95, § 131, ETPCz 2000-IV).

44. Odnosząc się do okoliczności niniejszej sprawy Trybunał zauważa, iż w związku z zarzutami skarżącego o złym potraktowaniu w dniu 16 sierpnia 1999 r., w toku śledztwa przesłuchano wielu świadków oraz zlecono sporządzenie opinii przez biegłego sądowego (zob. paragrafy 12 oraz 13 powyżej). Następnie, organy prokuratury podjęły decyzję o nie postawieniu zarzutów policjantom i umorzyły śledztwo z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających winę funkcjonariuszy. Śledztwo prowadzone przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej zostało zakończone w dniu 16 grudnia 1999 r., czyli w ciągu czterech miesięcy od dnia przedmiotowego zajścia. Ponadto, postanowienie organów prokuratury było następnie badane przez Sąd Rejonowy.

45. W świetle powyższego, Trybunał uważa, iż śledztwo w sprawie skarżącego było skuteczne i pozwalało na wykrycie oraz ukaranie ewentualnych winnych. Wniosek ten oparty jest na liczbie osób przesłuchanych przez Prokuratora, uwzględnionych dokumentach oraz szybkim zakończeniu śledztwa.

46. Na tym tle, Trybunał uznaje, iż śledztwo w sprawie formułowanego przez skarżącego zarzutu o złym traktowaniu było dokładne i skuteczne. Zatem w tym aspekcie nie doszło do naruszenia art. 3 Konwencji.

II. ZARZUT NARUSZENIA ART. 8 KONWENCJI

47. Skarżący podniósł zarzut cenzurowania jego korespondencji kierowanej do Trybunału. Skarżący powołał się na art. 8 Konwencji, który w tym zakresie stanowi:

„1. Każdy ma prawo do poszanowania swojej (...) korespondencji.

2. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób.”

A. Dopuszczalność

48. Trybunał zauważa, iż niniejsza skarga nie jest w oczywisty sposób nieuzasadniona, w rozumieniu art. 35 § 3 Konwencji. Następnie zauważa, iż nie jest ona niedopuszczalna z żadnych innych przyczyn. Zatem musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum sprawy

1. Oświadczenia stron

49. Skarżący podniósł, iż okoliczności jego sprawy wskazują na naruszenie art. 8 Konwencji.

50. Rząd powstrzymał się od zajęcia stanowiska w odniesieniu do kwestii dopuszczalności i meritum w zakresie tego zarzutu. Rząd stwierdził, że na kopertach, w których przesłane zostały listy skarżącego do Trybunału z dnia 8 grudnia 1999 r. oraz 16 czerwca 2000 r., jak również na liście Trybunału do skarżącego z dnia 9 stycznia 2003 r.,

widnieją pieczęcie „cenzurowano”. Jednakże kopie tych listów, którymi dysponował Rząd, nie wskazywały na żadne ślady cenzury.

2. Ocena Trybunału

(a) Istnienie naruszenia

51. Trybunał w pierwszej kolejności zauważa, iż na liście skarżącego z dnia 29 listopada 1999 r. widnieje czerwona pieczęć „Cenzurowano 7 grudnia 1999 r., Prokurator Prokuratury Okręgowej” oraz nieczytelny podpis. Pieczęć widnieje na kopercie. Podobne pieczęcie widnieją na kopertach, w których listy skarżącego zostały doręczone do Trybunału w dniach 23 marca 2000 r. oraz 22 czerwca 2000 r. (zob. paragrafy 18 i 19 powyżej).

52. Skarżący przedstawił również kopertę skierowaną do niego z Trybunału, na której widnieje fioletowa pieczęć „Cenzurowano”; widnieje na niej odręcznie napisana data, 15 stycznia 2003 r., oraz nieczytelny podpis (zob. paragraf 20 powyżej).

53. Trybunał zauważa, iż Rząd powstrzymał się od zajęcia stanowiska, co do kwestii, czy doszło do naruszenia prawa skarżącego do poszanowania jego korespondencji. Trybunał wielokrotnie już zauważył, iż tak długo jak władze polskie będą opatrywać listy osób pozbawionych wolności pieczęcią *ocenzurowano*, Trybunał nie będzie miał innego wyjścia, tylko przyjąć, iż te listy zostały otwarte i przeczytane, nawet jeśli nie będzie odrębnej pieczęci na samym liście (zob., sprawa *Matwiejczuk przeciwko Polsce*, nr 37641/97, § 99, 2 grudnia 2003 r. oraz sprawa *Pisk-Piskowski przeciwko Polsce*, nr 92/03, § 26, 14 czerwca 2005 r.).

54. Trybunał uważa w konsekwencji, iż cenzurowanie korespondencji skarżącego z Trybunałem stanowi „ingerencję” w jego prawo do poszanowania korespondencji, przewidziane w art. 8.

(b) Czy ingerencja była przewidziana prawem

55. Trybunał pragnie powtórzyć, iż jakakolwiek „ingerencja ze strony władz publicznych” w prawo do poszanowania korespondencji będzie naruszała art. 8, chyba że będzie „przewidziana prawem”, będzie realizować co najmniej jeden z celów wymienionych w paragrafie 2 tego przepisu oraz „będzie konieczna w demokratycznym społeczeństwie” dla osiągnięcia tego celu (zob., m. in., sprawa *Silver i Inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, 25 marca 1983 r., Seria A nr 61, str. 32, § 84; sprawa *Campbell przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, 25 marca 1992 r., Seria A nr 233, str. 16, § 34 oraz sprawa *Niedbała przeciwko Polsce*, nr 27915/95, § 78).

56. Trybunał pragnie zauważyć, iż Rząd nie wskazał żadnej konkretnej podstawy prawnej w prawie krajowym dla omawianej ingerencji. Zauważa następnie, że ingerencja ta miał miejsce trzykrotnie między 7 grudnia 1999 r. oraz 15 stycznia 2003 r., kiedy skarżący był tymczasowo aresztowany podczas toczącego się procesu bądź odbywał karę pozbawienia wolności.

57. Trybunał zauważa, iż zgodnie z art. 214 Kodeksu karnego wykonawczego, osoba tymczasowo aresztowana korzysta z tych samych praw, co osoba odbywająca karę pozbawienia wolności. Zatem, zakaz cenzurowania korespondencji z Europejskim Trybunałem Praw Człowieka wynikający z art. 103 tego Kodeksu, odnoszący się wprost do osób skazanych, odnosił się również do osób tymczasowo aresztowanych (zob. sprawa *Michta przeciwko Polsce*, nr 13425/02, § 61, 4 maja 2006 r. oraz sprawa *Kwiek przeciwko Polsce*, nr 51895/99, § 44, 30 maja 2006 r.). Zatem cenzura korespondencji skarżącego z Trybunałem była sprzeczna z prawem krajowym. Należy uznać, iż ingerencja, która miała miejsce w niniejszej sprawie nie była „przewidziana prawem”.

58. W związku z powyższym, Trybunał stoi na stanowisku, iż nie ma potrzeby ustalać, czy zostały spełnione pozostałe kryteria określone w paragrafie 2 art. 8. Zatem, Trybunał stwierdza, iż doszło do naruszenia art. 8 Konwencji.

III. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

59. Artykuł 41 Konwencji stwierdza:

„Jeśli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

60. Skarżący domagał się 10,000 euro (EUR) z tytułu szkody niemajątkowej.

61. Rząd podniósł, iż roszczenie skarżącego jest nadmierne. Rząd zwrócił się do Trybunału o orzeczenie, iż samo stwierdzenie naruszenia Konwencji stanowi wystarczające zadośćuczynienie, bądź alternatywnie, poprosił Trybunał o zasądzenie kwoty zadośćuczynienia w oparciu o orzecznictwo Trybunału w podobnych sprawach i z uwzględnieniem krajowych warunków ekonomicznych.

62. Trybunał uznaje, iż skarżący doznał szkody niemajątkowej, która nie zostałaby wystarczająco zaspokojona przez samo stwierdzenie naruszenia Konwencji. Mając na uwadze okoliczności sprawy i oceniając je z uwzględnieniem zasady sprawiedliwości, Trybunał przyznaje z tego tytułu skarżącemu 500 EUR.

B. Koszty i wydatki

63. Skarżący nie przedstawił żadnego roszczenia z tytułu kosztów i wydatków.

C. Odsetki z tytułu zwłoki

64. Trybunał uważa za odpowiednie, aby odsetki z tytułu zwłoki w wypłacie zadośćuczynienia w terminie były ustalone zgodnie z marginalną stopą procentową Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ, TRYBUNAŁ JEDNOMYŚLNIE

1. *Uznaje, iż skarga jest dopuszczalna;*
2. *Uznaje, iż nie doszło do naruszenia artykułu 3 Konwencji;*
3. *Uznaje, iż doszło do naruszenia artykułu 8 Konwencji;*
4. *Uznaje, że*
 - (a) pozwane państwo ma wypłacić skarżącemu, w terminie trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, 500 EUR (pięćset euro) z tytułu szkody niemajątkowej, przeliczone na walutę krajową pozwanego państwa według kursu z dnia realizacji wyroku plus jakikolwiek podatek, jaki może zostać pobrany od tej kwoty;

(b) od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty zwykłe odsetki będą płatne od powyższej sumy w stawce równej marginalnej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe;

5. *Oddala* pozostałą część żądania skarżącego, dotyczącą zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i ogłoszono na piśmie w dniu 6 grudnia 2007 r., zgodnie z Regulą 77 §§ 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Santiago QUESADA
Kancelarz Sekcji

Boštjan M. ZUPANČIČ
Przewodniczący